ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 31.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 19-го Апрѣля — 1838 — *Wilno. Wtorek. 19-go Kwietnia.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 12-го Апрѣля.

Въ четвергъ 31-го числа минувшаго Марта въ 9 часовъ утра, въ Церкви Собственнаго Дворца Его Императорскаго Величества, пріобщались Святыхъ Христовыхъ Таинъ: Ихъ Величества, Государь Императоръ и Государыня Императрица и Ихъ Императорскія Высочества: Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ, Великіе Князья: МИХАИЛЪ ПАВЛОВИЧЪ, КОНСТАНТИНЪ НИКОЛАЕВИЧЪ, НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВИЧЪ и МИХАИЛЪ НИКОЛАЕВИЧЪ, Великая Княгиня ЕЛЕНА ПАВЛОВНА, и Великія Княжны: МАРІЯ НИКОЛАЕВНА, ОЛЬГА НИКОЛАЕВНА, АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВНА, МАРІЯ МИХАЙЛОВНА, ЕЛИСАВЕТА МИХАЙЛОВНА и ЕКАТЕРИНА МИХАЙЛОВНА. Божественную Литургію совершалъ Духовникъ Его Величества Протопресвитеръ Н. В. *Музовской*, соборомъ.

Въ высокоторжественный день Св. Пасхи 3-го Апрѣля, Ихъ Величества, Государь Императоръ и Государыня Императрица, и Ихъ Императорскія Высочества, Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ и Великій Князь АЛЕКСАНДРЪ НИКОЛАЕВИЧЪ, Великій Князь МИХАИЛЪ ПАВЛОВИЧЪ, Великая Княгиня ЕЛЕНА ПАВЛОВНА и Великія Княжны МАРІЯ и ОЛЬГА НИКОЛАЕВНЫ, изволили слушать заутреню въ походной церкви, поставленной въ Императорскомъ Эрмитажѣ, послѣ коей Ихъ Величества принимали поздравленіе: отъ Членовъ Государственнаго Совѣта, Министровъ, Сенаторовъ, Генераловъ, Штабъ и Оберъ-Офицеровъ, находящихся въ С. Петербургѣ войскъ, Придворныхъ чиновъ и прочихъ знатныхъ Особъ. Вслѣдъ за тѣмъ отправлена была Божественная Литургія въ той же церкви.

По полудни въ 5-ть часовъ, Ихъ Величества съ Ихъ Высочествами: Государемъ Наслѣдникомъ Цесаревичемъ, Великимъ Княземъ МИХАИЛОМЪ ПАВЛОВИЧЕМЪ, Великою Княгинею ЕЛЕНОЮ ПАВЛОВНОЮ и Великими Княжнами; МАРІЕЮ НИКОЛАЕВНОЮ, ОЛЬГОЮ НИКОЛАЕВНОЮ, АЛЕКСАНДРОЮ НИКОЛАЕВНОЮ и МАРІЕЮ МИХАИЛОВНОЮ, изволили выходить къ вечерной службѣ, и по окончаніи оной Государыня Императрица принимала поздравленіе Дамъ.

На другой день 4-го числа, Ихъ Величества и Ихъ Императорскія Высочества равномѣрно слушали Божественную Литургію, по окончаніи коей приносили поздравленіе Члены Святѣйшаго Синода въ церкви, а вслѣдъ за тѣмъ Особы Дипломатическаго Корпуса въ Мальмезонской комнатѣ Эрмитажа.— Тамъ же представлялся Ихъ Величествамъ Австрійскій Совѣтникъ Посольства Баронъ *Вринтъ*.

Высочайшимъ Приказомъ отъ 3-го Апрѣля, Министръ Финансовъ, Главноуправляющій Корпусомъ Горныхъ Инженеровъ, Генералъ отъ Инфантеріи Графъ *Канкринъ*, назначается состоять при Особѣ Его Императорскаго Величества, съ оставленіемъ при прежнихъ должностяхъ. (*Спб. В.*)

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 12-go Kwietnia.

We czwartek dnia 31-go zeszłego Marca o dziewiątej z rana, w kaplicy Własnego Pałacu Jego Cesarskiej Mości, przyjmowali Sakramenta Swięte: Najjaśniejsi Państwo, Cesarz Jego Mość i Cesarzowa Jej Mość i Ich Cesarskie Wysokości: Cesarzewicz Następca, Wielcy Xiążęta: MICHAŁ PAWŁOWICZ, KONSTANTY NIKOŁAJEWICZ, NIKOŁAJ NIKOŁAJEWICZ i MICHAŁ NIKOŁAJEWICZ, Wielka Xiężna HELENA PAWŁOWNA i Wielkie Xiężniczki: MARYA NIKOŁAJEWNA, OLGA NIKOŁAJEWNA, ALEXANDRA NIKOŁAJEWNA MARYA MICHAJŁOWNA, ELŻBIETA MICHAJŁOWNA i KATARZYNA MICHAJŁOWNA. Mszą Swiętą odprawiał sobornie spowiednik Jego Cesarskiej Mości, Protoprezbiter N. W. *Muzowskoj*.

W dniu wielkiej uroczystości Zmartwychwstania Pańskiego 3-go Kwietnia, Najjaśniejsi Państwo Cesarz Jego Mość i Cesarzowa Jej Mość i Ich Cesarskie Wysokości, Następca Cesarzewicz i Wielki Xiążę ALEXANDER NIKOŁAJEWICZ, Wielki Xiążę MICHAŁ PAWŁOWICZ, Wielka Xiężna HELENA PAWŁOWNA i Wielkie Xiężniczki MARYA i OLGA NIKOŁAJEWNY, raczyli bydź na jutrzni w cerkwi pochodowej, urządzonej w Ermitażu Cesarskim, po której Najjaśniejsi Państwo przyjmowali powinszowania: Członków Rady Państwa, Ministrów, Senatorów, Jenerałów, Sztabs-i Ober Oficerów, znajdujących się wojsk w S. Petersburgu, Urzędników Dworu i innych osób znakomitych. Wraz potém odprawiona była Msza Swięta w tejże cerkwi.

O piątej z południa, Najjaśniejsi Państwo z Ich Wysokościami: Cesarzewiczem Następcą Tronu, Wielkim Xięciem MICHAŁEM PAWŁOWICZEM, Wielką Xiężną HELENĄ PAWŁOWNĄ i Wielkiemi Xiężniczkami MARYĄ NIKOŁAJEWNĄ, OLGĄ NIKOŁAJEWNĄ, ALEXANDRĄ NIKOŁAJEWNĄ i MARYĄ MICHAJŁOWNĄ, raczyli bydź na nieszporze, po którym Cesarzowa Jej Mość przyjmowała powinszowania Dam.

Nazajutrz 4-go Kwietnia, Najjaśniejsi Państwo i Ich Cesarskie Wysokości również słuchali Mszy Swiętej, po ukończeniu której składali powinszowania Członkowie Najświętszego Synodu w cerkwi, a wraz potém Osoby Ciała Dyplomatycznego w Malmezońskim apartamencie Ermitażu. Tamże przedstawiał się Najjaśniejszym Państwu Radźca Poselstwa Austryackiego Baron *Wrint*.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny pod dniem 3-go Kwietnia, Minister Skarbu, Główno-Zarządzający korpusem Inżynierów Górniczych, Jenerał-Piechoty Hrabia *Kankrin*, naznacza się zostawać przy Osobie Jego Cesarskiej Mości, z zostawieniem przy obowiązkach dotychczasowych.

— Правительствующій Сенатъ слушали рапортъ Г. Главноуправляющаго Путями Сообщенія и Публичными Зданіями, что въ объявленіи отъ Правительствующаго Сената, припечатанномъ во исполненіе Высочайше утвержденнаго Его Императорскимъ Величествомъ положенія Комитета Гг. Министровъ въ особомъ прибавленіи подъ N. 146-мъ къ С. Петербургскимъ Вѣдомостямъ 1837 года за N. 198, распубликовано было, что строенія въ городѣ Таганрогѣ находящіяся, какъ состоящія нынѣ въ залогѣ, такъ и вновь представляемыя, будутъ принимаемы въ обеспеченіе питейныхъ откуповъ съ 1839 года не иначе, какъ по новой съ состоянія сей публикаціи оцѣнкѣ, по точнымъ правиламъ для откупныхъ условій положеннымъ, съ удостовѣреніемъ, въ умѣренности исчисленной суммы, со стороны Таганрогскаго Градоначальника. Сообразно таковой предосторожности высшаго Правительства на счетъ удостовѣренія въ умѣренности оцѣнокъ, Главное Управленіе Путей Сообщенія и Публичныхъ Зданій признало нужнымъ циркулярнымъ предписаніемъ 10 Ноября 1837 года поставить всѣмъ подвѣдомственнымъ оному мѣстамъ на видъ, чтобы при представленіи залоговъ къ торгамъ, руководствуясь существующими по сему предмету законами, удостовѣрялись вообще въ благонадежности залоговъ и не принимали тѣхъ, кои по соображеніямъ ихъ оказываться будутъ недостаточно вѣрными. Въ послѣдствіи онъ Г. Главноуправляющій Путями Сообщенія и Публичными Зданіями входилъ съ представленіемъ въ Комитетъ Гг. Министровъ, о объясненіи правилъ, относительно пріема въ залогъ строеній по городамъ Таганрогу и Нахичевани.— По положенію о семъ Комитета, Государь Императоръ, въ 8 й день минувшаго Февраля, Высочайше повелѣть соизволилъ: какъ постановленное положеніемъ Комитета 20 Іюля минувшаго года правило для огражденія казны отъ убытковъ при пріемѣ въ залогъ по питейнымъ откупамъ Таганрогскихъ строеній, Высочайше утвержденнымъ 25 Января сего года положеніемъ Комитета, распространено и на строенія Нахичеванскія и какъ по мнѣнію Комитета признано полезнымъ, чтобы правило сіе принято было въ руководство не только по вѣдомству Путей Сообщенія, но и по всѣмъ вообще вѣдомствамъ: то не принимать на будущее время въ обеспеченіе по подрядамъ и обязательствамъ Таганрогскихъ и Нахичеванскихъ строеній иначе, какъ по новой послѣ настоящаго положенія оцѣнкѣ, съ удостовѣреніемъ въ умѣренности исчисленной суммы со стороны Таганрогскаго Градоначальника. (Опуб. Прав. Сен. 21 Марта 1838 г.)

— По возникшему вопросу о пополненіи Свода Законовъ межевыхъ правиломъ, содержавшимся въ 96 пунктѣ Инструкціи Землемѣрамъ 13 Февраля 1766 года, Государственный Совѣтъ мнѣніемъ *положилъ*: въ дополненіе означеннаго Свода (томъ X) статей 337—341 о межеваніи земель казеннаго вѣдомства, постановить слѣдующее: „Въѣзжіе лѣса, ни къ какому селенію особо неутвержденные, межевать особою окружною межею, и кто изъ владѣльцевъ показывать будетъ о данныхъ имъ въ оные въѣздахъ, о томъ въ межевыхъ книгахъ именно писать и на планахъ означать." (Оп. Пр. Сен. 22 Марта 1838 г.)

— Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ: 1) переданныя изъ Комитета Министровъ два представленія Министра Финансовъ о порядкѣ производства половиннаго жалованья и другихъ окладовъ чиновникамъ, состоящимъ подъ судомъ, или слѣдствіемъ, и 2) замѣчанія Министра Юстиціи по сему же предмету, *положилъ* постановить: 1) Въ дополненіе къ 553 ст. Т. III Св. Зак. „Столовыя деньги, опредѣляемыя на разъѣзды и другія сего рода добавочныя дачи, производятся подсудимымъ, состоящимъ на службѣ, всегда вполнѣ." 2) Въ измѣненіе 556 ст. Т. III и 2 п. 1292 ст. Т. XV Зак. Угол. „Уволеннымъ отъ должностей по прошеніямъ, или по распоряженію Начальства, безъ преданія суду и съ выдачею аттестатовъ, а потомъ подпавшимъ суду, или слѣдствію, не производится опредѣленнаго подсудимымъ содержанія, если они не пріобрѣли на то права вступленіемъ въ новую должность по службѣ до преданія ихъ слѣдствію, или суду." 3) Въ дополненіе 554 ст. Т. III. и 1 пунк. 1292 ст. Т. XV Зак. Уголовныхъ: „Лицамъ, оставленнымъ при должности съ преданіемъ суду, или съ назначеніемъ слѣдствія, но потомъ удаленнымъ отъ должности по распоряженію Начальства, производится содержаніе со дня сего распоряженія, до рѣшенія дѣла на томъ же основаніи, какъ и тѣмъ, которые удалены отъ должности вмѣстѣ съ преданіемъ суду, или назначеніемъ слѣдствія." Его Императорское Величество Мнѣніе сіе Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить 28 Февраля 1838. (Оп. Пр. Сен. 26 Марта 1838 г.) (*С. В.*)

— Rządzący Senat słuchali raportu P. Głównozarządzającego drogami kommunikacyi i publicznych budowli, że w obwieszczeniu Rządzącego Senatu, wydrukowaném na skutek wypełnienia Najwyżej utwierdzonego przez Jego Cesarską Mość postanowienia Komitetu PP. Ministrów w osobnym dodatku pod N. 146-m do Gazety S. Petersburskiej 1837 roku N. 198, rozpublikowano było, że budowy w mieście Taganrogu znajdujące się, tak zostające teraz w ewikcyi, jako i nowo na ewikcyą dawane, będą przyjmowane dla zabezpieczenia odkupów trunkowych od roku 1839 nie inaczej, jak podług nowego od nastania tej publikaty oszacowania, wedle istotnych prawideł dla odkupowych warunków ustanowionych, z poświadczeniem, o umiarkowaniu wyliczonej summy, ze strony Taganrogskiego Naczelnika miasta. Stosownie do tej ostróżności Rządu wyższego względnie zaświadczenia o umiarkowaniu ocenienia, Główny Zarząd Dróg Kommunikacyi i Publicznych Budowli uznał za potrzebę, przez okolne zalecenie pod dniem 10-m Listopada 1837 roku wszystkim podległym mu miejscom, przepisać, ażeby przy dawaniu ewikcyi w targach, trzymając się istniejących w tej rzeczy prawideł, zapewniały się w ogólności o pewności ewikcyj i nie przyjmowały tych, które podług ich uwag będą się okazywały nie dostatecznie pewnemi. W późniejszym czasie P. Głównozarządzający Drogami Kommunikacyi i Publicznemi Budowlami czynił przedstawienie do Komitetu PP. Ministrów, o objaśnienie prawideł, względem przyjmowania na ewikcyą budowli w miastach Taganrogu i Nachiczewanie.— Po nastałém o tém postanowieniu Komitetu Cesarz Jego Mość, dnia 8 go zeszłego Lutego, Najwyżej rozkazać raczył: ponieważ przepisane prawidło przez postanowienie Komitetu 20-go Lipca zeszłego roku dla zabezpieczenia skarbu od strat w przyjmowaniu na ewikcyą w trunkowych odkupach budowli Taganrogskich, przez Najwyżej utwierdzone 25-go Stycznia roku teraźniejszego postanowienie Komitetu, rozciągniono i na budowy Nachiczewańskie i ponieważ przez Opinią Komitetu uznano za pożyteczną, ażeby prawidło to służyło za przewodnictwo nie tylko w zawiadowstwie Dróg Kommunikacyi, ale i we wszystkich w ogólności wiedzach; przeto nie przyjmować na czas przyszły dla zabezpieczenia w podradach i zobowiązaniach budowli Taganrogskich i Nachiczewańskich inaczej, jak podług nowego po niniejszém postanowieniu oszacowania, z zaświadczeniem o umiarkowaniu wyliczonej summy ze strony Taganrogskiego Naczelnika miasta. (Op. przez Rz. Sen. 21-go Marca 1838 roku).

— Z powodu wynikłego zapytania o dopełnieniu Połączenia Praw granicznych prawidłem, zawierającym się w 96-m punkcie Instrukcyi dla Geometrów 13-go Lutego 1766 roku, Rada Państwa przez Opinią *postanowiła*: na dopełnienie pomienionego Połączenia (tom X) artykułów 337—341 o rozgraniczeniu gruntów wiedzy skarbowej postanowić co następuje: „Wstępne lasy, dla żadnej wsi wyraźnie nieprzyznane, oprowadzać osobną miedzą obwodową, a kto z właścicieli będzie pokazywał o nadanych im do nich wstępach, o tém w obwodnicach wyraźnie pisać i na mappach oznaczać. (Op. p. R. S. 22 Marca).

— Rada Państwa, na Departamencie Praw i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy: 1) przesłane z Komitetu Ministrów dwa przedstawienia Ministra Skarbu o porządku wydawania płacy połowicznej i innych wyznaczeń urzędnikom, zostającym pod sądem, albo śledztwem, i 2) Uwagi Ministra Sprawiedliwości w tej rzeczy, zamierzyła *postanowić*: 1) Na dopełnienie 553 artykułu T. III Połączenia Praw: „Pieniądze stołowe, wyznaczane na podróże i inne tego rodzaju dodatkowe płace, wydają się podsądnym, w służbie zostającym, zawsze całkowicie." 2) Na odmianę 556 artykułu Tomu III i 2 go punktu 1292 artykułu T. XV Praw Kryminalnych: „Uwolnionym od obowiązków na prośby, albo z rozporządzenia Zwierzchności, bez oddania pod sąd i z wydaniem attestatów, a potém podpadłym pod sąd, albo śledztwo, nie wydaje się naznaczonego podsądnym utrzymania, jeżeli nie nabyli do tego prawa przez wejście do nowego obowiązku w służbie przed oddaniem ich pod sąd albo śledztwo." 3) Na dopełnienie 554 artykułu T. III i 1-go punktu 1292 artykułu T. XV Praw Kryminalnych: „Osobom, zostawionym przy obowiązku z oddaniem pod sąd, albo z naznaczeniem śledztwa, ale potém oddalonym od obowiązku z rozporządzenia Zwierzchności, wydaje się utrzymanie od dnia tego rozporządzenia, do rozstrzygnienia sprawy na tejże osnowie, jak i tym, które są oddalone od obowiązków razem z oddaniem pod sąd albo naznaczeniem śledztwa." Cesarz Jego Mość opinią te Najwyżej utwierdzić raczył i rozkazał wypełnić 28-go Lutego 1838 roku. (Op. przez Rz. Sen. 26-go Marca 1838 roku). (*G. S.*)

Одесса, *18-го Марта.*

Харьковской губерніи, Богодуховскаго уѣзда, помѣщикъ Поручикъ и Кавалеръ *Кузинъ*, въ товариществѣ съ другими, учредилъ заводъ для приготовленія чистѣйшаго спирта, извѣстнаго химикамъ подъ именемъ *алкоголя*. Онъ будетъ налитъ въ большіе цилиндрическіе сосуды изъ лучшаго бѣлаго желѣза: въ каждомъ мѣры два Россійскихъ ведра, съ запайкою сосудовъ наглухо. Два таковые цилиндра будутъ вложены въ деревянный ящикъ за штемпелемъ и печатью. Повсемѣстное употребленіе алкоголя въ аптекахъ для косметическихъ эссенцій и для лавокъ, какъ въ Россіи, такъ и въ чужихъ краяхъ, ставитъ его въ число товаровъ *необходимыхъ*. Сверхъ того, бывъ разведенъ въ соразмѣрности 3: 8-9, сокомъ плодовъ, каковы напримѣръ: вишни, малина, земляника, ананасы, съ прибавкою отъ 10 до 12 фунтовъ сахара на ведро; уже смѣшанной жидкости, онъ составляетъ несравненныя наливки. Алкоголь (не какъ прочіе спирты, дешевые и дорогіе) ни сколько не измѣняетъ естественнаго вкуса и аромата растворовъ. Почему, если бы кто, взявъ впрочемъ въ разсужденіе относящіяся къ сему статьи V тома Свода Законовъ (а именно устава о питейномъ сборѣ и акцизѣ), пожелалъ для своего ли обихода, или для отправленія за границу (послѣднее обѣщаетъ нарочитыя выгоды), выписывать сей спиртъ, тотъ можетъ отнестись въ Харьковскую справочную контору. Цѣна ассигнаціями на мѣстѣ за ведро 15 руб., т. е. за ящикъ 60 руб. До десяти таковыхъ ящиковъ могутъ помѣщаться на одной воловой или конной подводѣ, особливо по удобному пути.

При возвращеніи порожнихъ цилиндровъ, за каждый неповрежденный будетъ заплачено шесть рублей, а съ изъяномъ отъ 3-хъ до 5-ти считая на монету. (*Од. В*)

Варшава, *13-го Марта н. с.*

При оттепели, наступившей недѣли двѣ тому, Висла на нѣкоторомъ пространствѣ было вскрылась, но потомъ опять мѣстами сталъ ледъ, который преграждаетъ теченіе рѣки, отъ чего вода въ ней поднялась на 8 дюймовъ выше, чѣмъ въ прошедшемъ году, при большомъ разливѣ. О вредѣ, который причинили посѣвамъ зимніе морозы, еще нѣтъ достовѣрныхъ свѣдѣній; весьма вѣроятно, что пшеница и рѣпное сѣмя наиболѣе пострадали. Однакоже пшеница упала въ цѣнѣ почти на 10 проц., равно и на другіе хлѣба цѣны нѣсколько понизились, а съ открытіемъ судоходства по Вислѣ, еще будутъ дешевле, ибо въ Краковской губерніи и въ сосѣднихъ мѣстахъ Галиціи хлѣбъ родился хорошо.

Польскія овчарни понесли большую убыль; у одного помѣщика пало 3,000 овецъ.

Въ Польшѣ, особенно въ Люблинской губерніи, также въ восточной Пруссіи, закуплено большое количество шерсти на овцахъ и платили за центнеръ 6 до 8 тал., а въ нѣкоторыхъ мѣстахъ до 10 тал. дороже противъ прошлогоднихъ ярманочныхъ цѣнъ; въ Помераніи платили даже 12 тал. дороже, и здѣсь покупаютъ особенно много, потому, что этотъ край доставляетъ гребенную шерсть, которая въ наибольшемъ требованіи.

Къ сожалѣнію, спекуляціи опять упреждаютъ торговыя обстоятельства, что неминуемо повлечетъ въ убытки неблагоразумныхъ покупателей. Послѣднія извѣстія очень неблагопріятны. На ярманкахъ Брауншвейгской и Франкфуртской на Одерѣ торговали худо; много сукна осталось не продано, а шерсти навезено было огромное количество; въ Америкѣ дѣла еще не скоро примутъ правильный ходъ. Чтобы пособить недостатку, въ деньгахъ и очистить запасы хлопчатой бумаги прошлогодняго сбора, большое количество ея, купленное по довольно высокимъ цѣнамъ, отправлено въ Англію; но при уменьшившемся тамъ требованіи, принуждены будутъ наконецъ продавать ее съ убыткомъ, какъ полагаютъ многіе опытные торговцы, и потому можно опасаться новаго торговаго перелома въ нынѣшнемъ году.— Въ настоящее время Германія представляетъ болѣе утѣшительные виды: промышленность въ ней безпрерывно распространяется, чему много содѣйствуютъ желѣзныя дороги, приводя въ движеніе огромные капиталы, которые преимущественно раздѣляются между низшимъ классомъ народа и доставляютъ ему более способовъ удовлетворять свои нужды. Такимъ образомъ, можно не безъ основанія предполагать, что увеличится расходъ дешевыхъ товаровъ, покупаемыхъ простымъ народомъ и по этому, можно надѣяться, что въ нынѣшнемъ году, цѣны ординарной шерсти будутъ лучше.

Торговыя дѣла идутъ здѣсь тихо и недостатокъ въ деньгахъ продолжается. Вододѣйствующія фабри-

Odessa, 18 Marca.

W Gubernii Charkowskiéj, w powiecie Bohoduchowskim, obywatel Porucznik i Kawaler *Kuzin*, w stowarzyszeniu z innymi, urządził zakład dla przygotowania czystego spirytusu, znanego chemikom pod nazwaniem *alkohola*. Będzie on nalewany do wielkich naczyń cylindrycznych z najlepszego żelaza białego: w każdém miary dwa wiadra Rossyjskie, z zalutowaniem naczyń nagłucho. Dwa takie cylindry będą włożone do drewnianego jaszczyka pod stęplem i pieczęcią. Powszechne użycie alkoholu w aptekach do essencyj kosmetycznych i do lakierów, tak w Rossyi, jako i za granicą, stawi go w liczbie towarów *koniecznych*. Nadto, rozprowadzony w proporcyi 3: 8—9 sokiem owoców, jako to: wiśni, malin, poziómek, ananasów, z dodaniem od 10-ciu do 12-tu funtów cukru na wiadro, zmieszanego już płynu, daje przewyborne naliwki. Alkohol (nie jak inne spirytusy drogie i tanie) nie odmienia zgoła smaku naturalnego i aromatu rozczynów. Dla czego, jeżeliby kto, wziąwszy z resztą na uwagę odnoszące się do tego artykuły V Tomu Połączenia Praw (a mianowicie ustawy o poborze trunkowym i akcyzie), życzył, czy to dla potrzeb domowych, czy dla wysłania za granicę (to ostatnie rokuje wielkie korzyści), sprowadzić ten spirytus, ten może się udadź do Charkowskiego Kantoru Sprawunkowego. Cena assygnacyami na miejscu za wiadro 15 rubli, to jest: za jaszczyk 60 rubli. Do dziesięciu takich jaszczyków może się mieścić na jednej wołowej albo konnej podwodzie, szczególniej dobrą drogą.

Za zwróceniem próżnych cylindrów, za każdy nieuszkodzony, będzie zapłacono sześć rubli, a za uszkodzony od 3-ch do 5-ciu rubli na monetę. (*G. O.*)

Warszawa, 13 Marca n. s.

Przy odwilży, przed dwóma tygodniami nastałej, Wisła na pewnej przestrzeni była puściła, ale potém znowu miejscami stanęła kra, która przeszkadza biegowi rzeki, od czego woda podniosła się na ośm cali wyżej, jak w roku przeszłym, w czasie największego wylewu. O szkodach, które zrządziły zasiewom mrozy, nie ma jeszcze pewnych wiadomości; podobném jest do prawdy, że pszenica i rzepak najwięcej ucierpiały. Jednakże cena pszenicy zniżyła się prawie o 10 procentów, również i innego zboża cena nieco upadła, a za rozpoczęciem spławu na Wiśle, będzie jeszcze tańsze, gdyż w Gubernii Krakowskiej i w sąsiednich miejscach Galicyi zboże dobrze urodziło.

Owczarnie polskie wielkie poniosły straty; u jednego obywatela padło 3,000 owiec.

W Polsce, a szczególniej w Gubernii Lubelskiej, jako też i w Prussyi wschodniej, zakupiono wielką ilość wełny na owcach i płacono centnar od 6 do 8 talarów, a w niektórych miejscach do 10 talarów drożej od jarmarkowych cen przeszłorocznych; w Pomeranii płacono nawet 12 tal. drożej, i tu bardzo wiele zakupują, gdyż kraj ten dostarcza wełny czesanej, jakiej najwięcej potrzebują.

Na nieszczęście, spekulacye znowu uprzedzają okoliczności handlowe, co niezawodnie narazi na straty nieostróżnie kupujących. Ostatnie wiadomości bardzo są niepomyślne. Na jarmarkach Brunświckim i Frankfortskim nad Odrą handel nie był ożywiony; wiele sukna zostało niesprzedanego, a wełny wielka ilość była nawieziona; w Ameryce nie prędko jeszcze przyjdą rzeczy do zwykłego porządku. Dla zapobieżenia niedostatkowi pieniędzy i zbycia zapasów bawełny zbioru przeszłorocznego, wielką jej ilość, kupioną w dość wysokich cenach, wysłano do Anglii; ale, że się zmniejszyły tam potrzebowania, zmuszeni więc będą przedawać ją nakoniec ze stratą, jak to mniema wielu doświadczonych handlarzy; a zatém trzeba się lękać nowego przesilenia handlowego w roku teraźniejszym.— Niemcy przedstawiają teraz więcej pocieszające widoki; przemysł nieustannie się tam rozszerza, do czego wiele się przykładają drogi żelazne, przywodząc do ruchu ogromne kapitały, które nadewszystko rozdzielają się pomiędzy niższą klassą ludu i dostarczają jéj więcej środków do zaspokojenia swoich potrzeb. Tym sposobem, nie bez zasady można mniemać, że się powiększy rozchód towarów tanich, przez prosty lud kupowanych; a zatém można się spodziewać, że w roku teraźniejszym, ceny wełny ordynaryjnej będą lepsze.

Rzeczy handlowe nie są tu w ruchu, a niedostatek pieniędzy nie ustaje. Fabryki wodne po większej czę-

ки большею частію работаютъ исправно, но товары, выдѣлываемые ими, сбываются мало.

Въ Царствѣ Польскомъ основаны еще два свеклосахарные завода; для выгодъ земледѣлія должно желать, чтобы эта отрасль промышленности распространилась.

По послѣднимъ извѣстіямъ, здѣсь полученнымъ, Американцы отмѣнили значительные заказы, сдѣланные ими въ Англіи. (*Ком. Газ.*)

СТАТИСТИКА.

Промышленность, Торговля и. т. д.

Отчетъ Министра Внутреннихъ Дѣлъ, за 1836 годъ.

(Продолженіе).

Винодѣліе.

Винодѣліе наше болѣе и болѣе усиливается и совершенствуется, особенно въ томъ краѣ, который назначенъ самою природою быть, так сказать, виноградникомъ Россіи,—на южномъ берегу *Крыма*, гдѣ виноградныя лозы, равно какъ и въ *Кахетіи* и *Карталиніи*, не имѣютъ надобности въ предохраненіи отъ морозовъ. Объ истинномъ достоинствѣ винъ южнаго берега Крыма, нельзя еще рѣшительно судить; ибо тамъ лозы виноградныя вообще еще молоды, и не могутъ давать вина, какое получается отъ старыхъ виноградныхъ кустовъ; къ томужъ нѣкоторые изъ винодѣловъ только теперь завели погреба, и вина Крымскія всѣ донынѣ поступаютъ въ продажу невыдержанныя, между тѣмъ какъ для отстоя требуется иногда, смотря по роду виноградниковъ и мѣстамъ, гдѣ они произрастаютъ, до пяти, даже и до семи лѣтъ. Впрочемъ и тѣ, которыя теперь добываются на южномъ берегу Крыма, превосходятъ всѣ другія, донынѣ выдѣлывавшіяся въ Россіи, можетъ быть кромѣ *Грузинскихъ*. Лучшимъ доказательствомъ сего служатъ цѣны, за нихъ платимыя, и общее мнѣніе, побуждающее ежегодно немалое число капиталистовъ пріобрѣтать тамъ земли, довольно дорогими цѣнами, и заводить виноградники. Въ Крыму, въ 1836 году вновь посажено болѣе 1,150,000 лозъ: а всего въ послѣдніе четыре года—болѣе пяти милліоновъ кустовъ.

Прошедшій годъ вообще не благопріятствовалъ урожаю вина въ Крыму на сѣверной сторонѣ горъ—по причинѣ раннихъ морозовъ предшествовавшей осени, когда многія лозы оставались еще не закрытыми; а въ другихъ и почти во всѣхъ садахъ—отъ позднихъ весеннихъ, бывшихъ даже въ концѣ Апрѣля, которые нанесли владѣльцамъ болѣе или менѣе вреда. Сверхъ того на южномъ берегу, гдѣ сады во все лѣто не были освѣжены ни однимъ дождемъ, засуха препятствовала образованію винограда. Винъ въ Крыму добыто въ 1836 году 304,548 ведръ; въ томъ числѣ: бѣлаго 278,445, краснаго 26,103 ведра (въ 1834 году выдѣлано 492,486, въ 1835 году 364,405 ведръ). Все количество проданнаго вина составляетъ 244,630 ведръ. *) Цѣны были, смотря по добротѣ винъ, отъ 150 к. до 6 руб. ведро. Виноградъ, котораго въ Крыму распродано до 12,000 пудъ, стоилъ отъ 1 р. 30 коп. до 3 руб. за пудъ. Изъ выжимовъ въ Крыму, по мнѣнію Главнаго Инспектора шелководства и винодѣлій, можетъ быть выкурено до 2,500 ведръ виноградной водки.

Послѣ Крымскаго заслуживаетъ особеннаго вниманія *винодѣліе Кавказской области*. Тамъ прошлогодній урожай вина составлялъ около четвертой части урожая 1835 года; ибо въ семъ краѣ отъ весеннихъ морозовъ вызябла большая часть виноградныхъ почекъ. Впрочемъ вина послѣдняго урожая крѣпки и добротны; цѣна имъ въ *Кизлярѣ* была: отъ 80 к. до 1 р. 50 к. за ведро. Всего вина вывезено, въ 1836 году, изъ Кизляра, 251,000 ведръ **).

Въ *Астраханской* губерніи количество выдѣланнаго вина простирается до 18,000 ведръ; оно продавалось отъ 2 р. до 5 р. за ведро, а виноградъ отъ 5 до 7 р. за пудъ. Въ *Херсонской* губерніи урожая вина почти совсѣмъ не было, отъ пагубныхъ морозовъ; но насажденіе виноградниковъ продолжается, особенно въ *Болгарскихъ колоніяхъ*, гдѣ посажено всего 198,500 лозъ. Въ *Подольской* губерніи вина выдѣлано 4,000 ведръ; оно продавалось на мѣстѣ по 2 р. 50 к. за ведро. Въ *Кіевской* губерніи винограда собрано болѣе 1,000 пудъ; въ томъ числѣ въ самомъ *Кіевѣ* 260; онъ продавался отъ $2\frac{1}{2}$ до 3 р. за пудъ.

У насъ существовали до нынѣ два *Училища Винодѣлія:* одно въ Кавказскомъ краѣ въ *Кизлярѣ*, дру-

*) Изъ добытаго въ прошломъ году вина отправлено въ Москву 31,630 ведръ.

**) У Статскаго Совѣтника Реброва во Владимировкѣ есть искусный куперъ, выдѣлывающій хорошее шипящее вино; оно продается при Кавказскихъ водахъ по 5 руб. за бутылку, и въ прошедшемъ году въ первый разъ было отправлено на Нижегородскую ярмонку. Превосходный Бургонскій виноградъ, Pincau franc, въ Кизлярѣ родится изобильно и даетъ хорошее вино.

ści są ciągle zajęte, ale towary w nich wyrabiane, mały mają odbyt.

W Królestwie Polskiém założone zostały jeszcze dwie fabryki cukru burakowego; dla korzyści rolnictwa życzyć należy, ażeby się ta gałąź przemysłu rozszerzyła.

Podług ostatnich wiadomości tu otrzymanych, Amerykanie odmienili znaczne zamówienie, w Anglii przez nich uczynione. (*G. H.*)

STATYSTYKA.

Przemysł, Handel i t. d.

Zdanie Sprawy Ministra Spraw Wewnętrznych, za rok 1836.

(*Ciąg dalszy*).

Winnictwo.

Winnictwo nasze coraz bardziej się wykształca i udoskonala, zwłaszcza w tym kraju, który natura przeznaczyła niejako na winnicę Rossyi, to jest: na południowém pobrzeżu Krymu, gdzie winna latorośl, podobnie jak w Kachetyi i Kartalinii, nie potrzebuje bydź zabezpieczaną od mrozów. O istotnej dobroci win południowego pobrzeża Krymu, nie można teraz stanowczego wyrzec zdania: gdyż winne latorośle są jeszcze w ogólności młode, i nie mogą wydawać wina takiego, jakie się otrzymuje ze starszych szczepow winnych; dla tego też i niek ́rzy właściciele winnic teraz dopiéro pozakładali piwnice, te zaś wszystkie wina Krymskie, które dotąd się sprzedają, są surowe, bez względu na to, że podług gatunku szczepow, oraz miejsca, na którém są sadzone, do należytego wystania, pięciu, a niekiedy i siedmiu lat potrzebują. Z tém wszystkiém i te nawet wina, które się obecnie na południowém pobrzeżu Krymu wytłaczają, przewyższają wszystkie, dotąd w Rossyi wyrabiane, z wyłączeniem chyba jednego wina *Gruzyjskiego*. Najlepszym tego dowodem są ceny, po jakich się sprzedają, i powszechne zdanie, które corocznie skłania znaczną liczbę kapitalistów do nabywania tamże ziemi, za cenę dosyć wysoką, i do zakładania winnic. W ciągu roku 1836, posadzono w Krymie nowych szczepow przeszło 1,150,000, a w ciągu ostatnich lat cztérech, przeszło pięć milionow.

Rok przeszły wogólności nie sprzyjał zbiorowi wina w Krymie: mianowicie, na północnej stronie gór—zpowodu wczesnych mrozów poprzedzającej jesieni, kiedy wiele szczepow zostawało jeszcze bez przykrycia; a w innych stronach, i prawie we wszystkich winnicach—z powodu poźnych mrozów wiosennych, które trwając aż do końca Kwietnia, zrządziły mniej więcej szkodę gospodarzom. Prócz tego, na pobrzeżu południowém, gdzie winnice przez całe lato nie były odświeżone deszczem, susza szkodziła zawiązywaniu się winogron. W roku 1836 zebrano w Krymie win 304,548 wiader; z tych: wina białego 278,445, czerwonego 26,103 wiad. (w 1834 r. otrzymano 492,486, a w 1835 r.—364,405 wiader). Ogółem sprzedano wina 244,630 wiader *). Ceny były, stosownie do gatunku win, od 150 kopiejek do 6 rubli ass. za wiadro. Winogron rozprzedano w Krymie do 12,000 pudow, po 1 r. ass. 30 k., do rub. 3 ass. pud. — Z wytłoczyn winogronowych, otrzymanych tamże, podług zdania Inspektora głównego jedwabnictwa i winnictwa, możnaby wypędzić wódki do 2,500 wiader.

Po winnictwie Krymskiém, pierwsze trzyma miejsce winnictwo obwodu *Kaukazkiego*. Przeszłoroczny tamtejszy zbiór wina stanowił prawie ¼ część zbioru z r. 1835, dla tego, że wiosenne zimna w tych okolicach, wymroziły po większej części latorośle. Z tém wszystkiém wina z ostatniego zbioru są mocne i dobre; cena ich w *Kizlarze* była: od 80 kop. do 1 rub. ass. 50 kop. za wiadro. Wszystkiego wina wywieziono, w r. 1836, z Kizlaru, 251,000 wiader **).

W Gubernii *Astrachańskiej* ilość wyrobionego wina dochodzi do 18,000 wiader; sprzedawano je od 2 do 5 rub. ass. za wiadro, a winogrona—od 5 do 7 rub. ass. za pud. W Gubernii *Chersońskiej* całkiem prawie winobrania nie było, z powodu szkodliwych mrozów; lecz dla tego rozkrzewianie nie mniej postępuje, osobliwie w *kolonijach Bolgarskich*, gdzie w ogóle zasadzono 198,500 szczepow. W Gubernii *Podolskiej* wyrobiono wina 4,000 wiader, i przedano je na miejscu po 2 rub. 50 kop. wiadro. W Gubernii *Kijowskiej* zebrano winogron przeszło 1,000 pudow; z tych, w samym Kijowie 260; pud sprzedawany był po $2\frac{1}{2}$ do 3 r. ass.

*) Z otrzymanego w roku zeszłym wina, 31,630 wiader poszło do Moskwy.

**) U Radżcy Stanu Rebrowa w Władimirowce, znajduje się biegły kiper, fabrykujący dobre musujące wino. Wino to przedaje się w miejscach wód Kaukazkich po 5 r. ass. butelka, a w roku upłynionym po raz pierwszy wysłane było na jarmark Niżegorodzki. Wyborny rodząj szczepu burgondzkiego, Pincau franc, rodzi się w Kizlarze w wielkiej obfitosoi i wydaje dobry gatunek wina.

гое въ Крыму въ *Судакѣ*. Какъ сiя важная отрасль сельскаго хозяйства укоренилась въ Крыму, то въ дальнѣйшемъ существованiи училища въ Судакѣ не было уже надобности; между тѣмъ на содержанiе онаго отпускалась отъ казны, почти безъ пользы, значительная сумма, и сверхъ того предстоялъ новый расходъ на перестройку находящихся при немъ зданiй, и на поддержанiе сада. Посему Ваше Императорское Величество соизволили разрѣшить: сiе училище закрыть, сады и заведенiя его продать съ публичныхъ торговъ, и вырученную сумму употребить на распространенiе и усовершенствованiе садоводства и лѣсоводства въ Новороссiйскомъ краѣ.

(*Продолженiе впредь*).

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТIЯ.

Францiя.

Парижъ, 12-го Апрѣля.

Засѣданiе Палаты Депутатовъ 9, 10 и 11 ч. с. м.

Военный Министръ внесъ 9 с. м. проектъ постановленiя о разрѣшенiи чрезвычайнаго отпуска 4,404,843 фр. на укомплектованiе военныхъ припасовъ для кавалерiи, артиллерiи и инженеровъ. Коммиссiя учрежденная для разсмотрѣнiя означеннаго проекта, мнѣнiемъ своимъ положила, отвергнуть оный; но Министръ въ продолжительной рѣчи, изъяснилъ необходимость имѣть возможность располагать въ случаѣ надобности, 25 или 30 тысячнымъ корпусомъ, также содержанiя на военномъ положенiи одной баттареи артиллерiи. Г. *Могенъ* сильно противился этому, утверждая, что не видитъ надобности въ столь значительныхъ для войскъ расходахъ, когда Белгiя заключила мирный трактатъ съ Голландiею. Министръ опровергалъ это мнѣнiе, что возбудило сильные споры между партiями, и дальнѣйшiя пренiя по сему предмету отложены до слѣдующаго засѣданiя.

На другой день Бенъ-Арахъ, Посланникъ Абдель-Кадера находился въ числѣ слушателей, на галлереѣ залы засѣданiй. Приступлено къ дальнѣйшимъ пренiямъ и къ собиранiю голосовъ. Проектъ принятъ большинствомъ 221 голоса противъ 177. 11-го ч. происходили въ Палатѣ совѣщанiя о проектѣ постановленiя непремѣнныхъ правилъ касательно штата для главнаго штаба армiи; дальнѣйшiя по сему предмету пренiя отложены до слѣдующаго засѣданiя. (*О.Г.Ц.П.*)

— Говорятъ о значительныхъ перемѣнахъ въ посольствахъ, которыя будутъ опубликованы 1-го Мая, въ день тезоименитства Короля. Графъ *Лаказъ* вскорѣ по своемъ возвращенiи изъ Гаити, получитъ посольскiй постъ въ Дрезденѣ или Мюнхенѣ.— Генералъ *Себастiани* (Французскiй Посланникъ при Англiйскомъ Дворѣ, вчера сюда прибылъ.

— *Constitutionnel* содержитъ слѣдующее письмо изъ Логроньо отъ 3 Апрѣля: „Карлистская экспедицiя, которая подъ начальствомъ *Таррагуаля* вступила въ верхнюю Аррагонiю, совершенно разбита Генераломъ *Санъ-Мигуэлемъ* близъ Каринена. Генералъ съ 200 взятыми въ плѣнъ возвратился въ Сарагоссу, и по его словамъ, *Донъ-Карлосъ* имѣетъ намѣренiе отправиться въ Кантавiехъ. *Эспартеро* 1-го ч. оставилъ Лерму и идетъ въ Сорiю, гдѣ соединится съ дивизiями *Фирмина Ирiарте* и *фанъ Галена*. *Буэренсъ* лишась въ Валадолидѣ одной изъ своихъ бригадъ, отправился съ остаткомъ въ Сеговiю. Филипъ *Рибера* стоитъ съ гвардiею въ Бургосѣ. Сообщенiя вездѣ свободны.— Карлистская юнта въ Санъ Леонардѣ наименовала Аббата *Мерино* Губернаторомъ Кастилiи а Генерала *Царiатегви* главнымъ начальникомъ Кастильской армiи.— Четвертый эскадронъ иностранныхъ уланъ, здѣсь теперь образуется. Четыре эскадрона будутъ командуемы двумя также иностранными Полковниками.“

14-го Апрѣля.

Messager увѣдомляетъ, что недавно произошли большiя несогласiя въ Министерскомъ Совѣтѣ. Графъ *Моле* будто несогласенъ съ Министромъ торговли о желѣзныхъ дорогахъ а съ Министромъ финансовъ о уменьшенiи рентовъ.

— *Constitutionnel* упоминаетъ о слухѣ, что въ день предстоящаго тезоименитства Короля, будетъ происходить наименованiе 8 Герцоговъ, 25 Маркизовъ, 40 Графовъ и 100 Бароновъ и приглашаетъ Министерскiе журналы, въ случаѣ, еслибъ это было ложно, рѣшительно ихъ опровергнуть.

— Коммиссiя назначенная для разсмотрѣнiя проекта закона о назначаемомъ для Графини *Липоны* пенсiонѣ, наименовала своимъ Президентомъ Г-на Жака *Лефевра*.

— Завтра Президентъ Палаты Депутатовъ даетъ большой обѣдъ Лорду *Бруму*, на который приглашены многiе депутаты разныхъ политическихъ мнѣнiй.

— По донесенiямъ *Quotidienne* Карлистскiй на-

Dotąd istniały u nas tylko dwie *Szkoły winnictwa*, jedna w kraju Kaukazkim—w Kizlarze, a druga w Krymie—w Sudaku. Że zaś ta ważna gałąź gospodarstwa wiejskiego dostatecznie zakrzewiła się już w Krymie, przeto szkoła w Sudaku stała się nadal niepotrzebną; gdy zatém na jej utrzymanie Skarb prawie bezużytecznie znaczne ponosił wydatki, a prócz tego zbliżał się koszt nowy na przerobienie znajdujących się przy szkole budowli i na utrzymanie ogrodu: z tych powodow Wasza Cesarska Mość raczyłeś rozkazać, aby szkoła ta została zamkniętą, ogrody i zakłady jej sprzedane przez licytacyą, a otrzymana kwota, użytą była na rozszerzenie i udoskonalenie ogrodnictwa i leśnictwa w Noworossyjskim kraju. (*Dalszy ciąg nastąpi*).

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Francya.

Paryż, dnia 12 Kwietnia.

Posiedzenia Izby deputowanych w dniach 9, 10 i 11 b. m.

Minister Wojny wniosł w dniu 9 b. m. projekt do prawa, żądając nadzwyczajnego kredytu w ilości 4,404.843 fr. na uzupełnienie zapasow wojskowych dla kawaleryi, artylleryi i inżynierow. Kommissya wyznaczona do rozbioru tego projektu, głosowała za jego odrzuceniem, lecz Minister w obszernej mowie wyjaśnił potrzebę posiadania środków do rozporządzenia korpusem, złożonym z 25 do 30,000 ludzi, w razie wydarzyć się mogącej konieczności; tudzież postawienia na stopie wojennej jednej bateryi artylleryi; opierał się temu mocno P. *Mauguin*, przytaczając, że tém mniejszą widzi potrzebę takich na wojsko wydatkow, kiedy traktat pokoju zawarła Hollandya z Belgią. Zaprzeczył temu wypadkowi Minister; powstały ważne spory między stronnictwami i dalsze narady do dnia następnego odłożono.

Następnego dnia znajdował się pomiędzy słuchaczami na galeryi Ben-Arach Poseł Abdel-Kadera; przystąpiono do dalszych narad, następnie do głosowania nad projektem, który większością głosow 221 przeciw 177 przyjęty został. W dniu 11 naradzała się Izba nad projektem do prawa względem ustanowienia stałej zasady, co do liczby członkow Głównego Sztabu; lecz dalsze nad tym narady do następnego odłożono posiedzenia. (*G.R.K.P.*)

— Mówią o znacznych zmianach w urzędach Poselskich, które mają bydź ogłoszone 1 Maja, jako w dzień imienin Królewskich. Baron *Lascases* wkrotce po swoim powrócie z Haiti, otrzyma urząd Posła w Dreznie albo Monachium—Jenerał *Sebastiani*, Poseł francuzki przy dworze Angielskim wczora tu przybył.

— *Constitutionnel* udziela następujący list z Logrońo pod 3 Kwietnia: „ Wyprawa Karolistowska, która pod dowództwem *Tarraguala* wtargnęła do Arragonii Wyższej, całkiem została podbitą przez Jenerała *San Miguel* pod Carinena. Jenerał ze 200 ludźmi wziętymi w niewolę, powrócił do Saragossy, podług wyznania którego, *Don Carlos* ma zamiar udać się do Cantavieja. *Espartero* d. 1 opuścił Lerma i idzie do Soria, gdzie się złączy z dywizyami *Firmina Iriarte* i *van Hallena*. *Buerens*, straciwszy w Walladolidzie jednę ze swoich brygad, udał się z resztą wojska do Segovii. Filip *Ribero* stoi z gwardyą w Burgos. Wszędzie kommunikacya jest wolną.— Junta Karolistowska w San-Leonardo mianowała Xiędza *Merino* Gubernatorem Kastylii, a Jenerała *Zariateguy*, naczelnym dowódzcą wojska Kastylijskiego.— Organizuje się tu teraz czwarty szwadron ułanów cudzoziemskich. Cztery szwadrony już są dowodzone przez dwóch cudzoziemskich Półkowników.”

Dnia 14-go.

Messager ma wiedzieć, że nie dawno zaszły wielkie nieporozumienia w Radzie Ministrów. Hrabia *Molé* ma bydź w niezgodzie z Ministrem Handlu co do drog żelaznych, a z Ministrem Skarbu co do redukcyi rentów.

— *Constitutionnel* udziela pogłoskę, że w mającym nastąpić dniu imienin Królewskich będzie kreowanych 8 Xiążąt, 25 Margrabiów, 40 Hrabiów, i 100 Baronów, i wzywa dzienniki ministeryalne, ażeby tej pogłosce stanowczo zaprzeczyły, jeśliby była fałszywą.

— Wyznaczona Kommissya do roztrząśnienia projektu do prawa względem przyzwolenia pensyi dla Hrabiny *Lipona*, mianowała swym Prezydentem P. Jakóba *Lefèbvre*.

— Prezydent Izby Deputowanych daje jutro dla Hrabiego *Brougham* wielki obiad, na który także zaproszono wielu deputowanych różnych politycznych opinij.

— Podług *Quotidienne*, Brygadyer Karolistowski

чальникъ *Таррагаль*, ударомъ копыта своего коня опасно раненъ и передалъ команду Бригадиру *Рипальди*. (*A.P.S.Z.*)

Англія.
Лондонъ, 10 го Апрѣля.

Всѣ заняты приготовленіями къ предстоящей коронаціи. Въ нынѣшнемъ нумерѣ придворной газеты помѣщенъ отзывъ Королевы, въ коемъ Е. В. объявляетъ, что торжество коронаціи совершится въ Вестминстерскомъ Аббатствѣ съ обычными обрядами, не нарушая однако же преимуществъ, дарованныхъ лицамъ различныхъ сословій.

— Посланники пяти первостепенныхъ Державъ, на дняхъ нѣсколько разъ производили совѣщанія у Министра иностранныхъ дѣлъ; Белгійскій Посланникъ приглашенъ былъ въ сей совѣтъ, коего слѣдствіе неизвѣстно; на биржѣ только говорили, что Белгійско-Голландское дѣло, не такъ близко къ концу, какъ нѣкоторые полагаютъ.

— Полученныя послѣднія извѣстія изъ Нью-Іорка, отъ 20 Марта, увѣдомляютъ, что спокойствіе совершенно возстановлено, не только въ обѣихъ Канадахъ но и на границѣ, гдѣ уже вовсе не видно волнителей, соединявшихся съ мятежниками. Одинъ изъ начальниковъ мятежа *Сутерландъ*, захваченъ властями Верхней Канады. (*G. C.*)

Нидерланды.
Гага, 6-го Апрѣля.

Настоящій составъ нашей морской силы, есть слѣдующій. Его Кор. Высоч. Герцогъ *Фридрихъ* Нидерландскій, Адмираломъ и Генеральнымъ Полковникомъ; за нимъ слѣдуютъ три Вице-Адмирала: *Гобіусъ*, *Рюишъ* и *Вольтербекъ;* потомъ шесть Контръ-Адмираловъ: *Твенъ, фонъ Манъ, Циргфогель, Диббелькъ, Люкасъ, Пооль;* корабельныхъ Капитановъ 18; Капитанъ-Лейтенантовъ 41; Лейтенантовъ 1-й степени 84; между которыми Принцъ Вильгельмъ Фридрихъ Генрихъ; Лейтенантовъ 2-й степени 174; главныхъ хирурговъ 1-й степени 6, 2-й степени 9, 3-й степени 12; обыкновенныхъ хирурговъ 2-й степени 13, 3-й степени 17.

Амстердамъ, 11-го Апрѣля.

Изъ вѣрныхъ источниковъ извѣстно, что послѣднія совѣщанія происходившія въ Лондонѣ по предмету Голландско-Белгійскаго дѣла, имѣли только цѣлью приготовить Белгію, которая является теперь съ разными преувеличенными претензіями. Между тѣмъ къ уполномоченнымъ Сѣверныхъ Державъ ожидаютъ новыхъ инструкцій, по полученіи коихъ, немедленно начнутся переговоры. (*G. C.*)

Швейцарія.
Бернъ, 7-го Апрѣля.

Извѣстный добродѣтелями и науками своими, славный Фридрихъ Цезарь *де ла Гарпъ*, коего Императрица Екатерина II (въ 1783 году) избрала учителемъ высокихъ внуковъ своихъ Великихъ Князей *Александра* и *Константина*, 30-го ч. с. м. умеръ въ родимомъ своемъ кантонѣ Ваадъ. Онъ родился 6-го Апрѣля 1755 года, и прожилъ около 84 лѣтъ.

— Здѣсь случилось недавно происшествіе, обратившее общее вниманіе, т. е. арестовали на улицѣ какого-то Г-на *Итта*, бывшаго Профессора здѣшняго Университета и посадили въ темницу. Слышно, что его хотятъ принудить къ выдачѣ важныхъ бумагъ, касающихся спасенія государственныхъ суммъ, во время занятія области Французами. (*G. C.*)

Италія.
Римъ, 3-го Апрѣля.

Между многими путешественниками прибывшими сюда на святой недѣлѣ, находится нѣсколько Русскихъ Вельможъ: Генералъ *Пасквевичъ*, братъ Князя Варшавскаго, Графъ *Паленъ* и Адмиралъ *Рикордъ*. Сюда ожидаютъ также еще многихъ Русскихъ. Также ожидаютъ супруги Герцога *Бернгарда* Саксенъ-Веймарскаго.

— Изъ Сициліи увѣдомляютъ, что Король Неаполитанскій принятъ тамъ былъ съ большимъ восторгомъ. Король пожаловалъ Сициліанцамъ много свободы особенно въ торговлѣ, что произвело наилучшее впечатлѣніе.— Въ Неаполѣ страдаютъ еще отъ послѣдствій суровой зимы; между нуждающимся классомъ замѣтно даже было нѣкоторое безпокойство, которое однако отвращено попеченіемъ Правительства. (*A.P.S.Z.*)

Турція.
Константинополь, 24-го Марта.

Мустафа-Паша Лариссы представилъ рапортъ, что онъ вмѣстѣ съ Греческими пограничными вла-

Tarragal uderzeniem kopyta swojego konia niebezpiecznie skaleczony i dowództwo oddane zostało brygadyerowi *Ripaldi*. (*A.P.S.Z.*)

Anglia.
Londyn, dnia 10-go Kwietnia.

Wszyscy zajmują się przygotowaniami do uroczystości koronacyjnej. Dzisiejsza gazeta dworska zawiera odezwę Najjaśniejszej Pani, mocą której ogłasza, że koronacya ograniczać się będzie na zwykłych przy tej okoliczności obrzędach w opactwie Westminsterskiém, jednak nienaruszając przywilejów udzielonych osobom rozmaitych stanow.

— Posłowie pięciu wielkich Mocarstw, naradzali się temi dniami kilkakrotnie u Ministra Spraw zagranicznych; Poseł belgicki był zaproszony na te konferencye, których skutek nie jest wiadomy; na giełdzie tylko mówiono, że sprawa belgicko-hollenderska nie jest tak blizką ukończenia, jak niektórzy sądzą.

— Ostatnie doniesienia z Nowego-Yorku, są daty 20 Marca. Dowiadujemy się z nich, że spokojność przywrócona już zupełnie, nie tylko w obudwóch Kanadach, ale i na granicy, gdzie nie widać już wcale awanturników, którzy się z powstańcami łączyli. Jeden z naczelników powstania kanadyjskiego *Sutherland*, dostał się w ręce władz Górnej Kanady. (*G. C.*)

Niderlandy.
Haga, dnia 6 Kwietnia.

Następujące osoby składają marynarkę naszą: J. K. W. Xiąże *Fryderyk* Niderlandzki, jest Admirałem i Półkownikiem Jeneralnym; po nim następuje trzech Vice-Admirałow: *Gobius*, *Ruisch* i *Wolterbeck*; dalej sześciu Kontr-Admirałow: *Twen, von Man, Ziergvogel, Dibbelk, Lucas, Pool*; Kapitanow okrętowych mamy 18, Kapitanow Porucznikow 41, Porucznikow 1 szej klassy 84, między którémi Xiąże Wilhelm Fryderyk Henryk; Porucznikow 2-giej klassy, 174; chirurgow naczelnych 1-szej klassy 6, 2-giej klassy 9, 3-ciej klassy 12; chirurgow zwyczajnych 2-giej klassy 13; takichże 3-ciej klassy 17.

Amszterdam, 11-go Kwietnia.

Z dobrej wiadomo nam ręki, że ostatnie konferencye odbyte w Londynie w przedmiocie sprawy Hollendersko Belgickiej, ten tylko cel miały, ażeby przygotować Belgią, która z różnemi przesadzonemi pretensyami teraz występuje. Tymczasem oczekiwane są dla Pełnomocnikow Mocarstw północnych nowe instrukcye, za nadejściem których, rozpoczną się zaraz układy. (*G. C.*)

Szwaycarya.
Berna, 7-go Kwietnia.

Znany z cnot i nauk swoich, sławny *Fryderyk* Cezar *de la Harpe*, którego Cesarzowa Katarzyna II (w roku 1783) wybrała na nauczyciela swych Dostojnych wnukow, WW. Xiążąt *Alexandra* i *Konstantego*, umarł d. 30 z. m. w swym rodzinnym kantonie Waad, przeżywszy lat blisko 84, rodził się bowiem dnia 6 Kwietnia 1755 roku.

— Wydarzył się tu nie dawno wypadek, który powszechną zwrócił uwagę, to jest: aresztowano na ulicy niejakiego Pana *Itth*, byłego Professora przy Uniwersytecie tutejszym, i odprowadzono go do więzienia. Słychać, iż chcą go znaglić do wydania ważnych papierow, dotyczących uratowania pieniędzy rządowych, podczas zajęcia kraju przez Francuzów. (*G. C.*)

Włochy.
Rzym, 3 Kwietnia.

Pomiędzy wielu podróżnymi, przybyłymi tu na wielkim tygodniu, znajduje się takoż wielu Rossyjskich Panów: Jenerał *Paskiewicz*, brat Xięcia Warszawskiego, Hrabia *Pahlen* i Admirał *Ricord*. Spodziewanych jest takoż wiele jeszcze znakomitych Rossyan, którzy tu przybydź zamierzają. Oczekują tu takoż małżonki Xięcia *Bernharda* Sasko-Wejmarskiego.

— Z Sycylii dowiadujemy się, że Król Neapolitański przyjęty był tam z wielkiém uniesieniem. J. Kr. Mość udzielił Sycylianom wiele swobód, szczególniej w handlu, co sprawiło najlepsze wrażenie.— W Neapolu cierpią jeszcze od skutkow srogiej zimy; nawet niejaka niespokojność dawała się postrzegać pomiędzy uboższą klassą, która jednak usunioną została przez ojcowską pieczołowitość Rządu. (*A.P.S.Z.*)

Turcya.
Stambuł, 24-go Marca.

Mustafa, Basza Larysy, nadesłał raport, iż udało mu się w połączeniu z greckiemi władzami nadgrani-

стями, успѣлъ совершенно истребить шайки Клефтовъ занимающихся разбойничьимъ ремесломъ въ окрестностяхъ Епира. Начальникъ *Спиракусъ* схваченъ и отправленъ въ Аграфу, гдѣ будетъ казненъ.

— Съ того времени какъ *Галиль*-Паша попалъ въ немилость, супруга его Султанша *Салига*, живетъ во дворцѣ отца своего. Давно не встрѣчался случай, который бы произвелъ столь сильное впечатлѣніе во всей публикѣ, какъ настоящее дѣло. Преемникъ Галиль-Паши, второй Султанскій зять, принадлежитъ, такъ сказать, къ музульманскимъ ультра. Перемѣна эта произвела много другихъ между окружающими Султана; истинная причина всего этаго неизвѣстна.

— Порта ко всѣмъ иностраннымъ посольствамъ препроводила циркуляръ, въ которомъ припоминаетъ, что по силѣ уложеній и существующихъ договоровъ, ни Министрамъ, ни Консуламъ иностранныхъ владѣній не дозволено давать пристанище и покровительство Турецкимъ подданымъ. Когда не смотря на то Консулы въ Смирнѣ снабжаютъ защитительными грамотами подданыхъ Высокой Порты, то и приказано, у всѣхъ подобныя письма отнимать и передавать надлежащему начальству.

— Какъ бы ни были большею частію въ противорѣчіи между собою носящіяся въ здѣшней столицѣ разнообразныя извѣстія, однако вообще можно замѣчать изъ нихъ, что обнаруживается нравственное вліяніе въ пользу Порты, отъ чего хитрый и рѣшительный въ дѣйствіяхъ своихъ Вице-Король, непремѣнно принужденъ будетъ долгое время сохранять спокойствіе.— Въ то время, когда войско *Ибрагима*-Паши, испытываетъ въ Сиріи ужасныя бѣдствія, Порта вооружается всѣми способами. Въ Адріанополѣ собирается корпусъ, а въ Истамбулъ прибылъ оттуда Офицеръ, чтобы приготовить казармы для двухъ полковъ. Флотъ уже вооруженъ и стоитъ въ готовности на якорѣ близъ сераля.— Сераскиру въ Малой Азіи отправлено повелѣніе, чтобы ни въ какомъ случаѣ не дѣйствовалъ наступательно, но напротивъ былъ готовъ даже въ случаѣ нападенія уступать.— Какое бы впрочемъ ни было состояніе дѣлъ, однако Вице-Король Египетскій прислалъ Портѣ векселей на 10 мил. піастровъ, на счетъ слѣдуемой ей подати. (*G. C.*)

czenemi, zniszczyć doszczętu bandy Kleftow, trudniących się rozbojem w okolicach Epiru. Ich naczelnik *Spirakus*, został pojmany i odesłany do Agrapha, gdzie będzie stracony.

— Od czasu, jak *Halil*-Basza popadł w niełaskę, żona jego Sułtanka *Saliha*, mieszka w pałacu ojca swego. Oddawna już nie było wydarzenia, któreby sprawiło równie mocne wrażenie w całej publiczności, jak okoliczność niniejsza. Następca *Halil*-Baszy, drugi zięć Sułtana, należy, że tak powiedzieć można, do muzułmańskich ultra. Ta zmiana pociągnęła za sobą wiele innych w otoczeniu Sułtana; prawdziwa przyczyna tego wszystkiego, nie jest jeszcze znana.

— Porta rozesłała do wszystkich poselstw zagranicznych okolnik, w którym przypomina, iż według ustaw i istnących traktatow, nie wolno ani Ministrom ani konsulom obcych mocarstw, dawać u siebie schronienie i opiekę poddanym tureckim. Gdy bezwzględnie na to pozwalają sobie konsulowie w Smirnie udzielać listy opiekuńcze poddanym Wysokiej Porty; nakazano zatém, aby wszystkim podobne pisma odebrać i oddać do właściwej władzy.

— Jakkolwiek obiegające po tutejszej stolicy różnostronne wiadomości, są sobie po większej części sprzeczne, w ogólności jednak widzieć z nich można, że objawia się wpływ moralny na korzyść Porty, przez co przebiegły i sprężysty w działaniach swoich Vice-Król, koniecznie na czas długi spokojnie zachować się będzie musiał. W chwili, kiedy wojsko *Ibrahima*-Baszy, klęsk w Syryi doznaje, Porta uzbraja się na wszelki sposob. W Adryanopolu zbiera się korpus, a do Stambułu przybył stamtąd Oficer, aby przygotować koszary na przyjęcie dwóch półków. Flota jest już uzbrojona i stoi w pogotowiu pod Serajem na kotwicy.— Do Seraskiera w Azyi-Niższej posłano rozkaz, aby w żadnym przypadku nie działał zaczepnie, tak się nawet urządził, iż gdyby nawet sam został zaczepiony, ażeby się cofał.— Jakkolwiek zresztą mogą stać rzeczy, Vice-Król Egiptu nadesłał właśnie W. Porcie, wexle na 10 mill. piastrow na konto haraczu tejże należącego. (*G. C.*)

Смѣсь.

Желѣзныя дороги. *)

Въ первыя два десятилѣтія настоящаго вѣка, не было еще желѣзной дороги для перевоза людей. Первоначальнымъ, нѣсколько важнымъ въ этомъ родѣ предпріятіемъ, была желѣзная дорога между Манчестеромъ и Ливерпулемъ въ Англіи, начатая въ 1827, конченная въ 1830 году. Слѣдствіе было блистательное, и вѣроятно по этому примѣру, Англія по истеченіи семи лѣтъ, прорѣзана множествомъ желѣзныхъ дорогъ, а изъ нихъ нѣкоторыя сдѣлались уже истинно туземными дорогами. Упомянутая желѣзная дорога продолжена чрезъ Бирмингамъ, и вскорѣ соединена будетъ съ дорогою проведенною изъ Лондона. Скоро наступитъ время, когда можно будетъ путешествовать въ Англіи по двумъ разнымъ дорогамъ по всемъ ея пространствѣ, начиная съ Брейтонскаго порта до столицы Шотландіи; подобно такимъ же путемъ поперекъ острова колеями изъ Нюкестля въ Карлиль, можно будетъ въ продолженіи трехъ часовъ проѣхать отъ Сѣвернаго до Ирландскаго моря.

Послѣ Англіи, Сѣверная Америка поспѣшно занялась такимъ родомъ сообщенія, соединяя его съ пароходнымъ сообщеніемъ на многихъ рѣкахъ, чтобы между отдаленнѣйшими даже мѣстами открыть быстрое сообщеніе во всѣхъ возможныхъ направленіяхъ. Съ нѣкотораго уже времени, Бостонъ, Нью-Іоркъ, Филадельфія, Бальтиморъ и Вашингтонъ, были соединены между собою, и въ то время, когда постройка большой идущей чрезъ сіи города дороги, подвигается все болѣе на югъ къ Чарлстону, Американцы не страшатся горъ Аллегани, желая, чтобы открытіемъ дороги на Востокъ до Миссисипи, перенесть образованность во внутрь первобытныхъ лѣсовъ древности. Дороги изъ Нью-Іорка къ озеру Эріе и изъ Балтимора въ Огіо, суть предпріятія неоспоримо исполинской величины.

Во Франціи учреждена правда только до сихъ поръ значительнѣйшая желѣзная дорога между Ліономъ, Ст. Этіеномъ и Андрезье для облегченія сообщенія между Роною и Лигерою, а совершенно недавно между Парижемъ и Ст. Жерменомъ; однако въ послѣднемъ засѣданіи законодательнаго сословія,

*) Извлеченіе изъ рѣчи Г-на Винтера Баденскаго Министра, произнесенной 23 Февраля с. г. въ засѣданіи Чиновъ Великаго Княж. Баденскаго, при предложеніи на разсмотрѣніе проекта устава на счетъ постройки желѣзной дороги изъ Мангейма до Швейцарской границы близъ Базеля.

Rozmaitości.

Koleje żelazne *)

W dwóch pierwszych dziesiątkach lat teraźniejszego wieku, nie było jeszcze kolei żelaznej, służącej do przewożenia ludzi. Pierwszém nieco większej wagi przedsięwzięciem tego rodzaju, była kolej żelazna między miastami Manczester i Liverpool w Anglii, zaczęta roku 1827, a skończona 1830. Skutek był świetny, z jego przeto zapewne przykładu, widziemy już teraz, po upływie lat siedmiu, Anglią przerżniętą mnóstwem kolei żelaznych, a z tych niektóre stały się już prawdziwie krajowemi kolejami. Kolej dopiero co wspomniona, została właśnie przedłużona przez Birmingham, niezadługo zaś będzie połączona z koleją idącą z Londynu. Niedaleki ten czas, w którym będzie można przebiegać Anglią, po dwóch różnych kolejach, w jej całej długości poczynając od portu brygthońskiego, aż do stolicy Szkockiej; podobnież, jak znowu taką samą drogą, w poprzek wyspy po szynach z Newcastle do Carlisle, będzie można w przeciągu trzech godzin dostać się od Północnego aż do Irlandzkiego morza.

Po Anglii, Ameryka północna zajęła się najśpiesznięj tego rodzaju środkiem komunikacyjnym, w połączeniu go z żeglugą statkami parowemi na mnogich rzekach, aby pomiędzy najodleglejszemi nawet miejscami, otworzyć szybki związek we wszystkich jakie tylko bydź mogą kierunkach. Już od niejakiego czasu Boston, New-York, Filadelfia, Baltimora i Washington, były z sobą połączone, a w chwili, kiedy budowa wielkiej, idącej przez te miasta, kolei, posuwa się coraz dalej na południe ku Charlestown, Amerykanie nie dają się odstraszyć górami Alleghany, chcąc, aby przez otwarcie drogi na wschód aż do Missisipi, przenieść cywilizacyą w głąb pierwotnych lasów starożytności odwieczniej. Koleje z New-York do jeziora Erié i z Baltimory do Ohio, są to przedsięwzięcia prawdziwie olbrzymiej wielkości.

We Francyi zaprowadzono znaczniejszą kolej żelazną dotąd wprawdzie tylko między Lyonem, St. Etienne i Andrezieux, celem ułatwienia komunikacyi między Rodanem a Ligerą, a wcale niedawno między Paryżem i St. Germain; jednakże na ostatniém posiedzeniu ciała prawodawczego, przedstawiono i przyjęto już

*) Wyjątek z mowy Pana Winter, Ministra Badeńskiego, mianej d. 23 Lutego b. r. na posiedzeniu stanów W. Xięztwa Badeńskiego, przy wprowadzeniu pod naradę projektu do ustawy względem wystawienia kolei żelaznej z Manheimu aż do granicy szwajcarskiej pod Bazyleą.

представлено и принято уже нѣсколько проектовъ для многихъ желѣзныхъ дорогъ. Кромѣ того, назначенная нѣсколько прежде особенная коммиссія, основываясь на долголѣтнихъ, весьма значительныхъ предварительныхъ работахъ новѣйшаго времени, предложила постройку самыхъ обширныхъ линій изъ коихъ важнѣйшую проводя изъ Парижа, какъ средняго пункта, желала бы устроить таковыя иждивеніемъ государства чрезъ Брюссель въ Лондонъ, чрезъ Орлеанъ въ Бордо, чрезъ Ліонъ въ Марсель и чрезъ Страсбургъ къ Германской границѣ.

Белгія, такой родъ сообщенія устроила общимъ иждивеніемъ Государства. Постановленіемъ отъ 1-го Мая 1834 г. опредѣлено тамъ исполненіе на счетъ государственныхъ доходовъ систематическаго плана желѣзной дороги, которая выходя изъ Мехельна, какъ средняго пункта, продолжается на востокъ чрезъ Левенъ, Люттихъ и Вивьеръ къ Прусской границѣ; на сѣверъ къ Антверпену; на западѣ чрезъ Дендермонъ, Жантъ, Бружъ, въ Остенде; на югъ чрезъ Брюссель къ Французской границѣ. Изъ отчета, представленнаго 1 Марта 1837 Белгійскимъ палатамъ, видно, что открыты уже для общественной пользы съ 2-го Января сего года, три отдѣленія желѣзной дороги, именно изъ Мехельна въ Брюссель, изъ Мехельна въ Антверпенъ и изъ Мехельна въ Дендермонъ. Шестью остальными отдѣленіями занимаются теперь; изъ нихъ восточное въ Ансъ и западное въ Бружъ, уже незадолго будутъ кончены, а изъ Фирлемона въ Жантъ, кончено въ продолженіе года.

Въ Германіи и въ Славянскихъ владѣніяхъ существуетъ уже съ нѣкотораго времени желѣзная дорога между Будвейссомъ въ Богеміи и Линцомъ въ Верхней Австріи, которая прямо только предназначена для товаровъ и для соединенія Молдавы съ Дунаемъ; теперь продолжаютъ оную до Гмундена. Потомъ слѣдуетъ желѣзная дорога изъ Нюрнберга въ Фритъ и дѣятельно занимаются желѣзною дорогою изъ Вѣны въ Бохню, названною по имени Императора *Фердинанда*, которая будетъ продолжаться на 60 миль и заключать нѣсколько постороннихъ дорогъ. Есть также еще желѣзныя дороги изъ Берлина въ Потсдамъ и изъ Лейпцига въ Дрезденъ. Для желѣзной дороги изъ Маинца въ Франкфуртъ приготовляютъ матеріялы; для дороги предположенной изъ Маинца въ Мюнхенъ, уже приготовлены планы и расписаны матеріялы.— Изъ проектовъ представляющихъ особенную важность для Баденскаго Княжества, которые уже такъ приведены въ устройство, что о ихъ немедленномъ исполненіи нельзя сомнѣваться, упоминаю изъ главнѣйшихъ слѣдующіе. Во первыхъ дорога, которая выходя изъ Кельна соединится съ Белгійскими колеями близъ Эрена; потомъ дорога изъ Дюссельдорфа въ Элберфельдъ, если она будетъ протянута до Везера и рѣку эту соединитъ съ Рейномъ, также дорога, которая слѣдуя изъ Франкфурта и прорѣзавъ Велик. Княжество Гессенское, будетъ ведена далѣе чрезъ наше владѣніе, т. е. образуетъ дорогу составляющую предметъ настоящихъ нашихъ совѣщаній.“

— При публичной продажѣ Картинъ въ Лондонѣ оставшихся отъ извѣстнаго тамошняго живописца, покойнаго *Лавренса*, Герцогъ Орлеанскій купилъ картинъ Италіанской школы на 12,000 фун. ст.— Картины *Рубенса* и *Фанъ Дика* пріобрѣлъ Сиръ Робертъ *Пиль*. (*G. C.*)

— Пишутъ изъ Валансьена отъ 15 Марта: ,,Въ окрестностяхъ нашихъ, сдѣлано замѣчательнѣйшее открытіе для наукъ. Во время изысканій, столь искусно производимыхъ Г-мъ *Мею*, инженеръ-директоромъ компаніи Брюильскихъ рудниковъ, попали на артезіанскій колодезь, заключающій теплую минеральную сернистую воду, въ температурѣ 25 градусовъ. Въ копяхъ земныхъ углей углубились уже было на 12 метровъ а отъ поверхности земли отъ 60 до 65 метровъ, какъ внезапно лотъ понизился на два дюйма; полагали что онъ попалъ на жилу, но глухой шумъ какъ ударъ продолжительнаго грома, слышимъ былъ въ землѣ; горячій дымъ выступилъ изъ отверстія зонда, и вскорѣ прутья выброшены вонъ съ большою силою. Вода вдругъ начала бить ключемъ и залила всю работу и работниковъ. Съ этого времени она бьетъ безпрестанно, и доставляетъ большое количество воды, которая издаетъ паръ, похожій издали на дымящуюся печь. Полагаемъ, что эта теплая минеральная вода, заключаетъ въ себѣ большую важность и заслуживаетъ изслѣдованія ученыхъ. (*J. de St. P.*)

Съ 1-го числа настоящаго мѣсяца Апрѣля, началасѣ подписка на 2-й Кварталъ сего года, на газету Литовскаго Вѣстника.— Цѣна по прежнему 2 руб. 25 коп. сереб.

kilka projektów do różnych kolei żelaznych. Nadto, wyznaczona już dawniej nieco oddzielna kommissya, wsparta na długoletnich bardzo wiele obejmujących przedwstępnych robotach czasu nówszego, zaprojektowała budowę nader rozległych linij, z których najważniejszą wyprowadzając z Paryża, jako śrzodkowego punktu, chciałaby widzięć je wykonanemi kosztem kraju przez Bruxellę do Londynu, przez Orleans do Bordeaux, przez Lyon do Marsylii i przez Strażburg do granicy Niemieckiej.

Belgia zaprowadzenie tego śrzodka kommunikacyjnego wykonała kosztem ogólnym kraju, własną sprawą jego. Uchwałą z dnia 1 Maja 1834 roku, postanowiono tamże wykonanie kosztem krajowym systematycznego planu kolei żelaznej, która, wychodząc z Mechlina (Malines), jako śrzodkowego punktu, ciągnie się na wschód przez Lowanium (po fr. Louvain, po niem. Löwen), Leodyum (Liège, Lüttich), i Viviers ku granicy pruskiej, na północ do Antwerpii (Anvers); na zachód przez Dendermont, Gandawę, (Gand, Gent), Bruż (Bruges, Brügge) do Ostendy; na południe przez Bruxellę ku granicy francuzkiej. Według sprawozdania, przedstawionego w d. 1 Marca 1837 Izbom Belgickim, otworzono już na użytek publiczny od d. 2 Stycznia tegoż roku, trzy oddziały kolei żelaznej, mianowicie z Mechlina do Bruxelli, z Mechlina do Antwerpii i z Mechlina do Dendermont. Nad sześciu dalszemi oddziałami, pracują właśnie; z tych wschodni do Ans i zachodni do Bruż, są blizkiemi ukończenia, a z Firlemont do Gandawy w ciągu roku ukończony został.

W Niemczech i w krajach słowiańskich, istnie już od niejakiego czasu naprzód kolej żelazna między Budziejowicami w Czechach a Lińcem w Austryi-górnej, która w istocie jest przeznaczona tylko dla towarów i dla połączenia Mołdawy z Dunajem; teraz przedłużają ją aż do Gmunden. Następnie kolej żelazna z Norymbergi do Früth, a koleją z Wiednia do Bochni, zwaną Cesarza Ferdynanda, która pociągnie się przez mil 60 i kilka pobocznych kolei obejmować będzie, zajmują się bardzo czynnie. Są jeszcze także koleje żelazne z Berlina do Potsdamu i z Lipska do Drezna. Do kolei między Moguncyą i Frankfortem, gromadzą właśnie materyały; na kolej mającą iść z Moguncyi do Monachium, już przygotowano plany i rozpisano materyały.— Z projektów będących szczególniejszej dla kraju badeńskiego ważności, a które już tak dalece przywiedziono do skutku, że o ich niebawném wykonaniu już wątpić niemożna, przytaczam z główniejszych następujące. Naprzód kolej, która wyszedłszy z Kolonii połączy się z kolejami belgickiemi niedaleko Euren; następnie kolej z Düsseldorfu do Elberfeldu, jeżeli ta będzie posunięta aż do Wezery i rzekę tę z Renem połączy, także kolej, która idąc z Frankfortu i przebiegłszy W. Xięztwo Heskie, będzie przez kraj nasz dalej poprowadzoną, to jest: stanie się koleją, będącą niniejszych narad przedmiotem.“

— Na licytacyi obrazów w Londynie, po sławnym malarzu tamtejszym, nieboszczyku Lavrence, zakupił Xiążę *Orleans* obrazy szkoły włoskiej, za summę 12,000 funt. szt.— Obrazy *Rubensa* i *Van-Dyka*, zalicytował Sir Robert *Peel*. (*G. C.*)

— Donoszą z Valenciennes pod 15 Marca: „W okolicach naszych, uczyniono ważne odkrycie dla nauk; podczas poszukiwań tak umiejętnie odbywanych przez P. *Mehu*, dyrektora Inżynierow kompanii min w Bruille, natrafiono na studnią artezyjską, zawierającą siarczystą ciepłą wodę mineralną, w temperaturze 25 stopni. Gdy się zagłębiono w pokładzie węgli ziemnych do 12 metrow, a od powierzchni ziemi od 60 do 65 metrow, nagle głębokomierz spadł na dwa cale; rozumiano, że natrafił na żyłę, lecz głuchy szmer, jakby odgłos przeciągłego grzmotu, rozlegającego się w ziemi, dał się słyszeć, dym gorący wychodził z otworu głębokomierza, i wkrótce pręty wyrzucone zostały z wielką siłą. Woda natychmiast zaczęła wytryskać do znacznej wysokości i zalała całą robotę i robotników. Od tego czasu ciągle wybija w górę i wydaje wielką massę wody, której para podobna jest zdaleka, do wychodzącej z palącego się pieca. Rozumiemy, że ta ciepła woda mineralna jest wielkiej wagi i zasługuje na rozbior uczonych.

(*J. de S. P.*)

Od dnia 1-go teraźniejszego miesiąca Kwietnia, zaczęła się prenumerata na 2-gi tego roku Kwartał gazety Kuryera Litewskiego.— Cena zwyczajna rubli srebrem 2 kop. 25.

ВИЛЬНА. Типограф. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Апрѣля 19 д. 1388 г. —Цензоръ Стат. Совѣт. Кав. *Левъ Боровскій*.